

УДК 378.011.3-051:6]:37.091.39:004
DOI 10.31494/2412-9208-2023-1-2-145-155

**INFORMATION COMPETENCE AS A KEY ASPECT IN THE FORMATION
OF THE INFORMATION CULTURE OF THE FUTURE TEACHER
OF LABOR EDUCATION**

**ІНФОРМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ
У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО
ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ**

Taras CHERNYAVSKIY,
PhD Candidate

taras84aratta@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2015-9257>

Valentyna TYTARENKO,
Doctor of Pedagogy, Professor

pnpu22@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-0553-4277>

*Poltava V.G. Korolenko National
Pedagogical University,*

✉ 2, Ostrohradskyi St., Poltava,
36000, Ukraine

Тарас ЧЕРНЯВСЬКИЙ,
аспірант

Валентина ТИТАРЕНКО,
доктор педагогічних наук,
професор

*Полтавський національний
педагогічний університет імені
В. Г. Короленка,*

✉ вул. Остроградського, 2,
м. Полтава, 36000, Україна

*Original manuscript received: July 21, 2023
Revised manuscript accepted: August 07, 2023*

ABSTRACT

In the modern world, where information technologies play an increasingly significant role in various spheres of life, IT competence becomes a key aspect in the formation of the IT culture of future teachers of labor education. This article is devoted to the study of the importance of informatics competence in the training of future teachers of labor education and its influence on the formation of informatics culture. The necessity of integrating computer-oriented technologies into the educational process and the use of modern software in order to improve the quality of education and develop students' creative abilities is emphasized. Informatics competence, which includes knowledge of the basic methods of informatics and information technologies, the ability to use them to solve applied problems, as well as the ability to work with a computer and means of communication, appears to be an important aspect in the professional activity of future teachers of labor education. The article focuses on the need for the formation of information culture among future teachers and the use of information and communication technologies to achieve this goal. It is emphasized that the use of information and communication technologies in education contributes to the implementation of didactic principles, such as multimedia presentation of educational material, individual adjustment of education and the development of socially important qualities of students: activity, independence and communication.

It is noted that the rapid technological development and the importance of information technologies pose new challenges to secondary education, especially the

formation of the IT culture of future teachers of labor education: the high IT competence of teachers has a decisive influence on the development of information and communication technologies in the educational process; the integration of computer technologies is an important stage for achieving modern goals in the training of students; the use of innovative technologies expands opportunities and promotes the development of students' creative abilities; the implementation of information technologies contributes to the implementation of didactic principles and the development of social qualities of students.

Keywords: *informatics competence, informatics culture, future teacher of labor training, information and communication technologies, educational process.*

Вступ. У вдосконаленні професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання актуальними тенденціями є впровадження поліваріантних навчальних програм, збільшення практичної спрямованості, використання сучасних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій і модульна структура навчального матеріалу. Ці тенденції сприяють формуванню інформатичної культури майбутнього вчителя трудового навчання, де вона є ключовим аспектом [4]. Інформатична компетентність означає здатність особи ефективно користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями, використовувати інноваційні підходи та технології. Це необхідна вимога в сучасному світі, де інформаційні технології є невід'ємним складником професійної діяльності. Для вчителів трудового навчання важливо мати високий рівень інформатичної компетентності, яка дозволяє їм орієнтуватися в інформаційному просторі, ефективно користуватися інформаційними даними та використовувати інформаційно-комунікаційні засоби в освітньому процесі [6]. Інтеграція інформатичної компетентності у професійну підготовку майбутніх учителів трудового навчання сприяє розширенню можливостей проведення практичних робіт, моделювання об'єктів праці та створення різноманітних проєктів. Використання інформаційно-комунікаційних технологій сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу і взаємодії між студентами та викладачами.

Таким чином, інформатична компетентність є важливим аспектом у формуванні інформатичної культури майбутнього вчителя трудового навчання, оскільки вона дозволяє забезпечити успішне виконання професійних обов'язків у сучасному освітньому середовищі та сприяє розвитку творчих здібностей учнів.

Методи та методики дослідження. Для досягнення поставленої мети наукового дослідження було проведено системний аналіз психолого-педагогічних, методичних і технічних джерел, що стосуються проблеми розвитку інформатичної компетентності майбутнього вчителя трудового навчання. Для цього використані методи пізнання, що передбачають детальний аналіз і систематизацію наукової літератури, виявлення тенденцій та закономірностей у формуванні інформатичної культури майбутніх учителів трудового навчання під час проведення уроків.

Відомості щодо професійної підготовки вчителів технологій можна знайти в працях таких провідних учених: В. Борисов, Р. Гуревич,

О. Коберник, М. Корець, Є. Кулик, В. Мадзігон, Л. Оршанський, В. Сидоренко, В. Титаренко, Д. Тхоржевський. Вони присвятили свої дослідження аналізу питань, пов'язаних із професійною підготовкою вчителів технологій, висвітливши сутність, особливості та вимоги, що виникають у цій галузі. Крім того, значний внесок у розуміння важливих психологічних та педагогічних аспектів упровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес був зроблений такими науковцями: В. Беспалько, В. Биков, М. Жалдак, Ю. Машбиць, Н. Морзе, С. Раков, Ю. Рамський, З. Сайдаметова, О. Спірін, Ю. Триус. Вони зосередили свою увагу на дослідженні різних аспектів використання інформаційних технологій в освітньому процесі, визначили їх вплив на ефективність навчання, а також розглянули питання психологічної адаптації та взаємодії вчителя та учнів у контексті цифрового освітнього середовища. Також варто зазначити, що формування інформаційної компетентності в галузі професійної підготовки фахівців було предметом дослідження таких учених: Р. Гуревич, О. Гончарова, М. Жалдак, Ю. Жук, М. Кадемія, В. Ключко, Є. Смирнова-Трибульська, І. Роберт та інші. Вони провели аналіз процесу формування інформаційної компетентності фахівців, вивчили особливості його розвитку в контексті сучасних викликів, а також визначили основні фактори, що впливають на його успішність.

Учені своїми дослідженнями і досвідом внесли вагомий внесок у розвиток теоретичного розуміння професійної підготовки вчителів технологій, упровадження інформаційних технологій в освітній процес та формування інформатичної компетентності фахівців.

У статті **метою** є детальне дослідження і розкриття ролі та значення інформатичної компетентності як ключового аспекту у формуванні інформатичної культури майбутніх учителів трудового навчання.

Результати та дискусії. Один з суттєвих аспектів формування інформатичної культури майбутніх учителів трудового навчання полягає в розвитку їх інформаційно-комунікаційних компетенцій, зокрема в контексті сучасного цифрового світу. Інформатична культура вчителя трудового навчання передбачає освоєння ними знань та навичок щодо використання інформаційних технологій, а також розуміння принципів цифрової безпеки, етики та відповідального використання інформаційних ресурсів.

Важливим складником процесу формування інформатичної культури майбутніх учителів трудового навчання є ознайомлення з основними поняттями та принципами інформаційних технологій, розвитку вмінь та навичок роботи з різноманітними програмними засобами та додатками. Розуміння цифрового середовища та критична оцінка інформації, вміння знаходити необхідні дані й ефективно їх обробляти – важливі компетенції вчителя трудового навчання. Формування інформатичної культури майбутніх учителів трудового навчання також пов'язане з розвитком педагогічної майстерності у використанні інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Учителі повинні мати здатність творчо створювати цікаві та

ефективні навчальні матеріали з використанням сучасних інструментів, стимулювати активну участь учнів у процесі навчання та співпрацювати з ними, а також розвивати в них навички цифрової грамотності.

Ефективними є інтерактивні форми роботи, які базуються на використанні мультимедійних матеріалів, проведенні веб-конференцій, відео-лекцій, вебінарів та інших онлайн-інструментів. Ці підходи сприяють активній співпраці та обміну знаннями між учителем і учнями. Загалом, формування інформатичної культури майбутніх учителів трудового навчання передбачає розвиток їх інформаційно-комунікаційних компетенцій, володіння сучасними інформаційними технологіями, розуміння принципів цифрової безпеки та етики, а також розвиток педагогічної майстерності у використанні інформаційно-комунікаційних засобів в освітньому процесі.

Поняття «інформація» є надзвичайно розповсюдженим у публікаціях з різних наукових галузей: філософія, культурологія, соціологія, психологія, економіка, політологія, інформаціологія тощо. Варіативність визначень поняття «інформація» в значній мірі пов'язана з його багатоаспектністю. Тим не менш, воно не може бути розглянуте відокремлено від інших філософських, загальнонаукових та кібернетичних понять. Пригадаємо, що ще задовго до появи людини інформація існувала в різних формах (у вигляді ДНК-формул, кристалічних решіток, молекул, атомів тощо). З етимологічного погляду, інформація може бути визначена як знання про навколишню дійсність, ознайомлення, пояснення, сповіщення.

Крім того, інформація є відомостями, переданими від одних людей до інших за допомогою різних засобів (усні, письмові та інші), або самим процесом подання й отримання відомостей. Часто інформацією тлумачать як різноманітні дані і способі передавання знань, емоцій та вольових зусиль людини в суспільстві. Це дає змогу зробити висновок, що інформація є переданим знанням. Розглядаючи інформацію як «соціокультурний продукт», можна побачити, що вона не лише відображає суспільний розвиток, але й має активну взаємодію з ним. Інформація виступає необхідним складником суспільства, що сприяє формуванню його структури та функціонуванню. Соціокультурний феномен інформації проявляється в багатьох аспектах суспільного життя. Вона є не тільки засобом передавання знань, але й засобом комунікації, взаємодії та формування ідентичності; впливає на процеси соціалізації, культурного розвитку та спілкування між людьми. Крім того, інформація потужно відбивається на суспільних процесах, політиці, економіці та інших сферах життя [3].

Таким чином, інформація як соціокультурний феномен виступає не лише як відображення рівня розвитку суспільства, а й активний інструмент, що впливає на різні сфери життя, формує наші знання, світогляд та сприяє технологічному прогресу.

З моменту появи бездротового зв'язку людство ввійшло в нову еру, яка характеризує стрімкий розвиток електроніки та системного об'єднання процесів керування й передавання інформації. Зростання

значущості інформаційних процесів у суспільстві створило передумови для узагальнених теоретичних роздумів щодо різних форм передавання інформації. Відтак, поняття «інформація» почало асоціюватися не лише з повідомленнями, що передаються людським мовленням, а загалом з будь-яким сигналом впливу.

Початок ХХ століття був періодом інтенсивного розвитку логіко-математичних, логіко-семантичних і семіотичних досліджень, що викликало зацікавленість науковців до ключових питань, таких, як репрезентація знаків і значень у теорії інформації. Концепція «інформація» та її похідні займають визначне місце в публікаціях, присвячених філософії, культурології, соціології, психології, економіці, політології, інформаціології та інших наукових дисциплін. Різноманітність визначень поняття «інформація» переплітається з його багатогранністю. Водночас, воно тісно пов'язане з іншими філософськими, загальноновизнаними науковими та кібернетичними концепціями. Фактично, інформація існувала в різних формах задовго до появи біологічного об'єкта – людини [9:390].

Існують різні погляди на сутність інформації. Деякі вважають її третім атрибутом матерії, поряд з речовиною і енергією, хоча інші заперечують. З розвитком бездротового зв'язку відбулося злиття системних процесів керування та передавання інформації, що вимагає глибоких теоретичних досліджень різних його форм. Тепер інформація асоціюється не лише з мовними повідомленнями, але й з різними сигналами впливу завдяки зростанню ролі радіотехнічних засобів. У ХХ столітті вчені зосередилися на дослідженнях знаків і значень у текстах та розвитку технічних засобів передавання інформації. Вони проводили якісні та кількісні оцінки фіксованої інформації. Концепція інформації стала об'єктом широкого спектру теоретичних досліджень, що послужило основою для розробки різних теорій інформації, наприклад, ймовірнісної, комбінаторної, алгоритмічної. Розвиток математичних методів сприяв математичному моделюванню процесу передавання інформації, виявленню його елементів та оцінці ступеня спотворення [5].

Інформатичний аспект як поняття пов'язаний з інформатикою та впливає з її сфери досліджень. Інформатична компетентність виражає здатність особи розуміти та ефективно маніпулювати інформаційними даними, оперуючи сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями. Інформатичний профіль закладу освіти визначають предмети інформатика та математика [8].

Проведений аналіз «Словника української мови online» дозволив розкрити поняття, пов'язані з інформатикою та інформаційним суспільством. У результаті з'ясовано, що інформатичний аспект розглядає зв'язок з інформатикою та підкреслює важливість використання інформаційно-комунікаційних технологій. Особлива увага приділяється інформатичній компетентності, яка включає вміння маніпулювати даними та орієнтуватися в інформаційному просторі. Результати досліджень підтверджують вплив інформатизованості на різні сфери суспільної

діяльності та роль інформаційних технологій у сучасному світі. Процес інформатизації має велике значення для економічного розвитку, соціально-економічних змін, а також для безпеки та суверенітету держави. Розуміння та використання інформаційних технологій стають ключем до успіху в епоху інформації, де вона і знання мають вирішальне значення.

Для розуміння концепту «інформатична компетентність» можна звернутися до поняття «інформатика». Деякі науковці визначають її як дисципліну, що вивчає інформацію та закономірності інформаційних процесів у природі та суспільстві, а також методи і засоби інформаційних технологій [7:3].

Інформатична компетентність охоплює комплекс знань, умінь та навичок, необхідних для ефективного використання інформаційних технологій. Вона включає розуміння принципів функціонування комп'ютерних систем, умінь користуватися програмним забезпеченням та цифровими ресурсами для аналізу інформації. Більше того, інформатична компетентність передбачає розвиток критичного мислення, оцінювання достовірності інформації та забезпечення цифрової безпеки. Формування інформатичної компетентності в майбутніх учителів трудового навчання та технологій є важливим для впровадження інформаційних технологій в освітній процес та розвитку інформатичної культури учнів.

Інформатика як наука займається дослідженням процесів обробки, передачі та управління інформацією. Вона розробляє системи для оптимального функціонування цих процесів і створює алгоритми для ефективного розв'язання різноманітних завдань у різних галузях. Інформатика зосереджується на вивченні інформаційних процесів та розробці систем, що сприяють управлінню ними. Крім того, вона активно займається формалізацією завдань та розробкою ефективних алгоритмів для їх розв'язання з використанням комп'ютерів.

Інформатична компетентність виявляється в здатності особистості відповідати індивідуальним і суспільним потребам, пов'язаним з професійними навичками та знаннями з інформатики. Вона передбачає використання інформатичних технологій для роботи з абстрактними даними, включаючи процеси отримання, зберігання, обробки, демонстрації та передавання повідомлень. Знання виражаються у формі алгоритмів, що застосовуються в різних галузях. Інформатична компетентність відображає інтегрований підхід до освіти, який об'єднує знання про методи інформатики та інформаційні технології, вміння їх застосовувати в практичних завданнях, навичках роботи з комп'ютером та засобами зв'язку, а також здатність передавати інформацію та дані в доступних форматах. Ця компетентність проявляється в бажанні, здатності та готовності ефективно використовувати сучасні інструменти інформаційних та комп'ютерних технологій для розв'язання завдань у професійній діяльності та повсякденному житті з усвідомленням важливості предмета і досягнень [1:84].

Одним з ключових аспектів формування цієї компетентності є вміння вчителів використовувати інформаційно-комунікаційні технології

для покращення якості освіти. Крім того, інформатична компетентність учителів початкових класів розглядається як комплексна характеристика, яка включає теоретичні та методичні знання з предметно-спеціалізованої галузі, а також особистісні якості педагога, необхідні для ефективного здійснення професійно-педагогічної діяльності. Варто зазначити, що інформатична компетентність учителів не обмежується лише навичками роботи з комп'ютером, вона також передбачає належну освіченість у галузі дидактики та теорії виховання. Це підкреслює важливість і повноту підготовки вчителів для ефективного використання інформатичних ресурсів в освітньому процесі та досягнення кращих результатів.

Розвиток творчо-технічних здібностей та використання інформаційних технологій на уроках трудового навчання або технології мають велике значення для формування інформатичної компетентності та культури майбутнього вчителя. Інформатична компетентність передбачає здатність учителя ефективно використовувати інформаційні технології для стимулювання творчого мислення учнів та застосування їх знань та навичок у процесі створення нових конструкцій та проєктів. Використання графіки та електронних ресурсів, оволодіння спеціалізованим програмним забезпеченням та розуміння ролі інформаційних технологій у сучасному дизайні й виробництві є необхідними елементами формування інформатичної культури вчителя трудового навчання. Це допомагає підготувати майбутніх педагогів до впровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес, розширює їх можливості в професійній діяльності, зокрема й для інформатичної культури учнів. Педагоги набувають навичок роботи з електронними ресурсами, графічними програмами та іншими інструментами, що сприяє підвищенню їхньої ефективності в професійній діяльності. Таким чином, інформатична компетентність майбутніх вчителів трудового навчання розвивається через залучення їх до процесу творчого створення, використання інформаційних технологій та оволодіння цифровими навичками. Це сприяє їхньому зростанню як професіоналів і розвитку інформатичної культури, необхідної для сучасного освітнього середовища.

На думку Р. Гуревича та М. Кадемії, розквіт комп'ютерних технологій, зокрема Інтернет-технологій, та їх широке застосування у всіх секторах економіки мали суттєвий вплив на розвиток суспільства, прискоривши прогрес та відкривши безліч нових можливостей для людства в цифрову еру [2]. Сучасний освітній процес неможливо уявити без використання комп'ютерів, інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та Інтернету, оскільки ці засоби стали невід'ємною частиною навчання. Упровадження інноваційних технологій в освітній процес сприяє покращенню її якості, розвитку інформатичної культури учнів та підготовці майбутніх фахівців з урахуванням вимог сучасного ринку праці. Застосування електронних програмних комплексів в освітньому процесі забезпечує ефективну реалізацію навчальних програм та відкриває нові можливості для активного навчання та творчого розвитку учнів.

Використання таких інструментів дозволяє педагогам створювати інтерактивні та інноваційні заняття, сприяти розвитку творчих здібностей учнів та формувати інформатичну компетентність.

Таким чином, інтеграція комп'ютерно-орієнтованих технологій в освітній процес є необхідним кроком у формуванні сучасної інформатичної культури майбутніх педагогів трудового навчання. Інформатична компетентність, що передбачає вміння ефективно працювати з інформаційними даними та орієнтуватися в інформаційному просторі за допомогою сучасних технологій, стає ключовим аспектом формування інформатичної культури вчителів трудового навчання. Використання електронних ресурсів та програмних комплексів сприяє розширенню можливостей педагогів у проведеної практичних робіт, розвитку графічних та проектних навичок учнів і підвищенню ефективності процесу професійної підготовки та педагогічної діяльності.

Інформатична компетентність вчителів трудового навчання є ключовим елементом формування їх інформатичної культури. У сучасному світі, де інформація відіграє важливу роль у професійній діяльності, вони повинні мати високий рівень компетентності в інформатиці. Це вимагає постійного оновлення знань та навичок в галузі інформаційних технологій, уміння використовувати цифрові ресурси та інструменти комунікації для підтримки навчання та розвитку інформатичної грамотності учнів. Формування інформатичної компетентності вчителів трудового навчання є необхідним для успішного виконання їх професійних обов'язків у сучасному освітньому середовищі. Це допоможе їм створювати інноваційні навчальні ситуації, використовувати інформаційні ресурси та розвивати креативні підходи до навчання, що сприятиме формуванню інформатичної культури серед учнів.

Отже, інформатична компетентність має прямий зв'язок з формуванням інформатичної культури майбутніх вчителів трудового навчання. Використання інноваційних технологій та сучасного програмного забезпечення в освітньому процесі сприяє створенню гнучкої системи, яка задовольняє потреби суспільства і сприяє самореалізації учнів. Використання інформаційно-комунікаційних технологій покращує проведення практичних робіт, сприяє вдосконаленню графічних та проектних навичок учнів і забезпечує підготовку до ефективної професійної діяльності. Крім того, ці технології сприяють використанню дидактичних принципів, ураховують індивідуальні особливості учнів та розвивають їх соціально важливі якості, зокрема активне навчання, самостійність та комунікативність. Таким чином, інформатична компетентність учителів трудового навчання є важливим елементом їхньої інформатичної культури та підготовки учнів до вимог сучасного світу.

Висновки. Закладам загальної середньої освіти сьогодні потрібно відповідати на виклики швидкого технологічного розвитку та росту важливості інформаційних технологій. У цьому контексті формування інформатичної культури майбутнього вчителя трудового навчання

неможливе без розвитку інформатичної компетентності. Інтеграція комп'ютерно-орієнтованих технологій в освітній процес є необхідним кроком для досягнення сучасних цілей трудової підготовки. Використання інноваційних технологій та сучасного програмного забезпечення розширює можливості проведення практичних робіт та сприяє розвитку творчих навичок учнів. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій також підвищує ефективність процесу професійної підготовки та педагогічної діяльності майбутніх учителів трудового навчання. Реалізація цих технологій дозволяє впроваджувати сучасні дидактичні принципи, такі, як мультимедійне представлення навчального матеріалу та індивідуалізація навчання; сприяє розвитку соціально важливих якостей учнів (активність, самостійність та комунікативність). Таким чином, інформатична компетентність та використання інформаційно-комунікаційних технологій відіграють вирішальну роль у формуванні інформатичної культури майбутнього вчителя трудового навчання. Це створює умови для ефективного навчання, розвитку творчих здібностей та підготовки випускників до вимог сучасного суспільства.

Література

1. Гулеватий А. А. Інформаційна культура як основа психологічної готовності особистості до використання комп'ютерної техніки. *Самовиховання як фактор розвитку особистості*: збірник наукових праць № 23. Частина II. Хмельницький: Видавництво Національної академії ПВУ, 2002. С. 56–63.
2. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Проектна діяльність в підготовці майбутніх педагогів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вип. 34 / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013. С. 6–14.
3. Джинчарадзе Н. Г. Інформаційна культура особи: формування та тенденції розвитку (соціально-філософський аналіз): дис... д-ра філос. наук: 09.00.03. Київ: Київський ун-т ім.Т.Шевченка, 1997. 452 с.
4. Карабін О. Інформаційна культура студентів в контексті модернізації педагогічної освіти. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогіка. 2005. № 2. С. 37–40.
5. Коломієць А. М., Лапшина І. М., Білоус В. С. Основи інформатичної культури майбутнього вчителя: навчально-методичний посібник. Вінниця: ВДПУ, 2006. 88 с.
6. Коломієць А. М., Рибак С. М. Комп'ютер як інструмент інтеграції знань студентів. *Наука і сучасність*: збірник наукових праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Київ: Логос, 2002. Том XXXV. С. 84–93.
7. Концепція Програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільської школи / Огнев'юк В. О., Биков В. Ю., Жалдак М. І. та ін. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2000. № 3 (11). С. 3–10.
8. Словник української мови online. Томи 1-13 (а-покріно). URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordId=202724&page=1246> (дата звернення: 18.07.2023)
9. Хмельницький О. О. Інформаційна культура сучасного фахівця. *Творча особистість у системі неперервної професійної освіти*: матеріали Міжнар. наук. конф. Харків: ХДПУ, 2000. С. 390–393.

References

1. Hulevatyi, A. A. (2002). *Informatsiina kultura yak osnova psykholohichnoi hotovnosti osobystosti do vykorystannia kompiuternoï tekhniki* [Information culture as the basis of a person's psychological readiness to use computer technology]. *Samovykhovannia yak faktor rozvytku osobystosti: zbirnyk naukovykh prats* № 23. Chastyna II – Self-education as a factor of personality development. Khmelnytskyi : Vydavnytstvo Natsionalnoi akademii PVU, 56–63. [in Ukrainian].
2. Hurevych, R. S., Kademii, M. Yu. (2013). *Proektna diialnist v pidhotovtsi maibutnikh pedahohiv* [Project activity in the training of future teachers]. *Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy: zb. nauk. pr. – Modern information technologies and innovative teaching methods in training specialists: methodology, theory, experience, problems. Vyp. 34 / redkol. : I. A. Ziaziun (holova) ta in. Kyiv-Vinnitsia : TOV firma «Planer», 6–14. [in Ukrainian].*
3. Dzhyncharadze, N. H. (1997). *Informatsiina kultura osoby: formuvannia ta tendentsii rozvytku (sotsialno-filosofskyi analiz)* [Information culture of the person: formation and development trends (social and philosophical analysis)] : dys...d-ra filos.nauk: 09.00.03. Kyiv : Kyivskiy un-t im.T.Shevchenka. [in Ukrainian].
4. Karabin, O. (2005). *Informatsiina kultura studentiv v konteksti modernizatsii pedahohichnoi osvity* [Information culture of students in the context of modernization of pedagogical education]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Serii: Pedahohika – Ternopil National Pedagogical University, 2, 37–40. [in Ukrainian].*
5. Kolomiets, A. M., Lapshyna, I. M., Bilous, V. S. (2006). *Osnovy informatychnoi kultury maibutnoho vchytelia* [Basics of IT culture of the future teacher]: navchalno-metodychnyi posibnyk. Vinnitsia : VDPU. [in Ukrainian].
6. Kolomiets, A. M., Rybak, S. M. (2002). *Kompiuter yak instrument intehtratsii znan studentiv* [The computer as a tool for the integration of students' knowledge]. *Nauka i suchasnist: zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova – Science and modernity. Kyiv : Lohos. Tom XXXV, 84–93. [in Ukrainian].*
7. Ohneviuk, V. O., Bykov, V. lu., Zhaldak, M. I. (2000). *Kontseptsiiia Prohramy informatyzatsii zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv, kompiuteryzatsii silskoi shkoly* [Concept of the Program of informatization of general educational institutions, computerization of rural schools]. *Kompiuter u shkoli ta simji – Computer in school and family, № 3 (11), 3–10. [in Ukrainian].*
8. Ukrainskiy movno-informatsiinyj fond NAN Ukrainy. (2015-2023). *Slovnuk ukrainskoi movy online* [Dictionary of the Ukrainian language online]. Tomy 1-13 (a-pokirno). URL : <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=202724&page=1246> [in Ukrainian].
9. Khmelnytskyi, O. O. (2000). *Informatsiina kultura suchasnoho fakhivtsia* [Information culture of a modern specialist]. *Tvorcha osobystist u systemi nepererвної profesiinoï osvity – Creative personality in the system of continuous professional education : materialy Mizhnar. nauk. konf. Kharkiv : KhDPU, 390–393. [in Ukrainian].*

АНОТАЦІЯ

У сучасному світі, де інформаційні технології відіграють все більш значущу роль у різних сферах життя, інформаційна компетентність стає ключовим аспектом у формуванні інформаційної культури майбутніх учителів трудового навчання. Ця стаття присвячена дослідженню важливості інформаційної компетентності в підготовці майбутніх учителів трудового навчання та її впливу на формування їх інформаційної культури. Підкреслено

необхідність інтеграції комп'ютерно-орієнтованих технологій в освітній процес та використання сучасних програмних засобів з метою підвищення якості навчання і розвитку творчих здібностей учнів. Інформатична компетентність, яка включає знання про основні методи інформатики та інформаційних технологій, вміння використовувати їх для розв'язання прикладних завдань, а також уміння працювати з комп'ютером та засобами зв'язку, виявляється як важливий аспект у професійній діяльності майбутніх учителів трудового навчання. Стаття акцентує увагу на необхідності формування інформатичної культури в майбутніх учителів та використанні інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення цієї мети. Наголошується на тому, що використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні сприяє впровадженню дидактичних принципів, таких, як мультимедійне представлення навчального матеріалу, індивідуальне налаштування навчання та розвиток соціально важливих якостей учнів: активності, самостійності та комунікативності.

Зазначено, що швидкий технологічний розвиток та важливість інформаційних технологій ставлять перед середньою освітою нові виклики, особливо формування інформатичної культури майбутніх учителів трудового навчання: висока інформатична компетентність педагогів має вирішальний вплив на розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі; інтеграція комп'ютерних технологій є важливим етапом для досягнення сучасних цілей у підготовці учнів; використання інноваційних технологій розширює можливості та сприяє розвитку їх творчих здібностей та соціальних якостей.

Ключові слова: інформатична компетентність, інформатична культура, майбутній вчитель трудового навчання, інформаційно-комунікаційні технології, освітній процес.